

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การศึกษาวิเคราะห์บทสູ່ขวัญ บ้านไร่หมู่ 1 ตำบลบ้านไร่
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ชื่อผู้เขียน : นายปิยะ สุคติสุตติ

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : ไทยศึกษา

ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

1. รองศาสตราจารย์บุปผา บุญทิพย์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์นงเยาว์ ชาญณรงค์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎิการ์ ฤทธิเดช

การศึกษามบทสູ່ขวัญจาก บ้านไร่หมู่ 1 ตำบลบ้านไร่ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมและจำแนกบทสູ່ขวัญ วิเคราะห์เนื้อหาและโครงสร้างภาษาและวรรณศิลป์ ตลอดจนคุณค่าด้านความเชื่อกับค่านิยมที่มีบทบาทต่อสังคม

การวิเคราะห์เนื้อหา โครงสร้าง และการใช้ภาษา แสดงว่า บทสູ່ขวัญมี 4 ประเภท ได้แก่ บทสູ່ขวัญคน บทสູ່ขวัญสัตว์ บทสູ່ขวัญสิ่งของ และบทสູ່ขวัญพืช บทสູ່ขวัญแต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทร้อยและกลอน มีการดำเนินเรื่องเป็นตอน ๆ ประกอบด้วย บทชุมนุมเทวดา บทประณาม อารัมภบท บทเชิญขวัญ บทปลอบขวัญ บททวาดเคราะห์ และบทให้พร การใช้ภาษาในบทสູ່ขวัญ มีวรรณศิลป์ ใช้คำที่มีความหมายที่เป็นมงคลสอดคล้องกับการสູ່ขวัญแต่ละประเภท คำสรรพนาม คำศัพท์ภาษาบาลี คำซ้ำ คำซ้อน คำภาษาถิ่น ใช้เสียงสัมผัส การใช้คำซ้ำ ใช้จำนวนเปรียบเทียบ และการพรรณนา หรือบรรยายได้ชัดเจนเห็นภาพพจน์

บทสູ່ขวัญแสดงให้เห็นถึงคุณค่าด้านความเชื่อ ขวัญ ผี อำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ลางสังหรณ์ ความมงคลและอัปมงคล นรกสวรรค์ และเกี่ยวกับฤกษ์ยาม ส่วนคุณค่าด้านค่านิยมทางสังคม ได้แก่ ความกตัญญูกตเวที การเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโส ความโอบอ้อมอารี ความสันโดษ ความมั่งมีทรัพย์ หน้าที่ของสามีภรรยา การแต่งกายและเครื่องประดับ การศึกษา การละเล่นบันเทิงใจ และรักษาชื่อเสียงเกียรติยศ ความเชื่อและค่านิยมทางสังคมเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยชี้แนวทางและหลักจริยธรรมในการดำเนินชีวิตให้แก่คนในท้องถิ่นบ้านไร่หมู่ 1 ตำบลบ้านไร่ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ABSTRACT

TE141905

Thesis Title : The Analytical Study of the Folk Formulation
Scripts of Courageous Gift (Bot Suu Khwan) of
Baanrai Mu 1, Baanrai, Lomsak, Petchaboon

Student's Name : Mr. Piya Sudisusadee

Degree Sought : Master of Arts

Major : Thai Studies

Academic Year : 2002

Advisory Committee:

1. Assoc. Prof. Buppha Buntip Chairperson
2. Assoc. Prof. Nongyao Channarong
3. Asst. Prof. Kannikar Ritthidej

The purpose of the study of the Folk Formulation Scripts of Courageous Gift (Bot Suu Khwan) from Baanrai Village, Lomsak District, in Petchaboon Province is to analyse its structure, content, language and the art of literature, including the merit of faith and social values.

The analysis of content, structure, and language usage has revealed that there are four varieties of the Folk Formulation Scripts of Courageous Gift (Bot Suu Khwan). The first is the Folk Formulation Scripts of Courageous Gift to humans (Bot Suu Khwan to humans); the second is the Folk Formulation Scripts of Courageous Gift to animals (Bot Suu Khwan to

TE141905

animals); the third is the Folk Formulation Scripts of Courageous Gift to material (Bot Suu Khwan to material); and the fourth is the Folk Formulation Scripts of Courageous Gift to plants (Bot Suu Khwan to plants). The Folk Formulation Scripts of Courageous Gift (Bot Suu Khwan) is written in the structure of Thai traditional poetry called Raay and Goon. The development is divided into separate sections: the God invitation part (Bot Chumnum Thevada), the pray and worship for respect part (Bot Pranam), introduction part, the invitation of the courageous gift part (Bot Chern Khwan), the comfort of the courageous gift part (Bot Plorb Khwan), the keep harm away part (Bot Khward Khroa), and the blessing of life part (Bot Hai Porn).

The language in the Folk Formulation Scripts of Courageous Gift (Bot Su Khwan) is full of the art of literature, appreciative words such as, pronouns, Bali words, repetition of words, dialects, rhymes, repetition of phrases, figure speech, and vivid description or narration.

The Folk Formulation Scripts of Courageous Gift (Bot Suu Khwan) express the merit of faith in morality, devils, the power of sacred things, presage, auspicious and inauspicious matters, hell and heaven, and the merit of social value, such as gratefulness, seniority, generosity, contentment, wealth, duties of husbands and wives, dressing and decorate, education, entertainment, and the preservation of one's fame and honour. Faith and social values are instruments that help to lead to the correct way of life and conduct of the locals in Baanrai Village, Lomsak District, in Petchaboon Province.